

bcn
classics

Palau de la Música
Gran Teatre del Liceu

24/25

10
05
25

GRAN TEATRE DEL LICEU

**London Symphony
Orchestra**

Gustavo Dudamel

Marina Rebeka

Amb la coproducció de:

Gran Teatre
del Liceu

www.bcnclassics.cat

JONAS KAUFMANN

JUAN DIEGO FLÓREZ

GUSTAVO DUDAMEL

SONYA YONCHEVA

QUE SUENE LA MÚSICA

Todo comienza con un movimiento. Hecho de tensión y relajación, de serenidad y emoción.

De menor a mayor. Una voz, luego otra y, después, una multitud. Es calmante, conmovedora, estimulante. Tan profunda como nuestros recuerdos y tan luminosa como nuestras ilusiones.

Es a la vez llamada y respuesta. Se alimenta de inspiración, se perpetúa con pasión y sigue viva a lo largo de generaciones. Es tan vital como la respiración y tan esencial como el movimiento.

Es, en más de un sentido, la expresión más pura de vida.

PERPETUAL 1908
EN PLATINO

ROLEX

VANGUARDISTA

1. (m. i f.) Persona que va per davant.
Que s'emociona amb la música clàssica.
Subscriber de La Vanguardia.

Orgullosos dels nostres més de **150.000 subscribers**,
que estimen la cultura i vibren amb cada representació musical.

Suma't a

LA VANGUARDIA

London Symphony Orchestra
Gustavo Dudamel, director

Marina Rebeka, soprano

10 de maig de 2025, a les 19h

Gran Teatre del Liceu

Durada aproximada: 87 minuts amb mitja part inclosa

bcn
clàssics

Palau de la Música
Gran Teatre del Liceu

24/25

Richard Strauss (1864-1949)

Poema simfònic 'Don Juan', op. 20 17'

Maurice Ravel (1875-1937)

Shéhérazade 17'

Solista: Marina Rebeka

Pausa 15 minuts

Maurice Ravel (1875-1937)

Rapsòdia espanyola 17'

Prélude Á La Nuit

Malagueña

Habanera

Feria

Richard Strauss (1864-1949)

Suite d'El cavaller de la rosa 21'

London Symphony Orchestra

Director Principal: Sir Antonio Pappano

Director Emèrit: Sir Simon Rattle

Directors Convidats Principals: Gianandrea Noseda, François-Xavier Roth

Artistes Associats: Barbara Hannigan, André J. Thomas

Director Laureat: Michael Tilson Thomas

PRIMER VIOLÍ

Benjamin Gilmore, *concertino*

Alice Ivy-Pemberton

Clare Duckworth

Ginette Decuyper

Laura Dixon

Maxine Kwok

William Melvin

Stefano Mengoli

Claire Parfitt

Laurent Quénelle

Harriet Rayfield

Sylvain Vasseur

Caroline Frenkel

Mitzi Gardner

Jan Regulski

Savva Zverev

SEGON VIOLÍ

Julián Gil Rodríguez

Thomas Norris

Miya Väisänen

David Ballesteros

Helena Buckie

Matthew Gardner

Alix Lagasse

Belinda McFarlane

Iwona Muszynska

Csilla Pogány

Andrew Pollock

Olatz Ruiz de Gordejuela

Louise Shackelton

Djumash Poulsen

VIOLA

Eivind Ringstad

Gillianne Haddow

Malcolm Johnston

Anna Bastow

Thomas Beer

Germán Clavijo

Steve Doman

Julia O'Riordan

Sofia Silva Sousa

Robert Turner

Mizuho Ueyama

Elisabeth Varlow

VIOLONCEL

David Cohen

Laure Le Dantec

Alastair Blayden

Salvador Bolón

Ève-Marie Caravassilis

Amanda Truelove

Judith Fleet

Henry Hargreaves

Young In Na

Peteris Sokolovskis

CONTRABAIX

Rodrigo Moro Martín

Patrick Laurence

Thomas Goodman

Chaemun Im

Joe Melvin

Jani Pensola

Harry Atkinson

Simon Oliver

FLAUTA

Gareth Davies
Imogen Royce

FLAUTÍ

Patricia Moynihan
Clare Findlater

OBOÈ

Juliana Koch
Olivier Stankiewicz
Rosie Jenkins

CORN ANGLÈS

Clément Noël

CLARINET

Chris Richards
Chi-Yu Mo
Sonia Sielaff

CLARINET BAIX

Ferran Garcerà Perelló

FAGOT

Rachel Gough
Daniel Jemison
Elena Comelli

CONTRAFAGOT

Martin Field

TROMPA

Diego Incertis Sánchez
Alexander Edmundson
Angela Barnes
Sarah Pennington
Jonathan Maloney

TROMPETA

James Fountain
Niall Keatley
Adam Wright
Richard Blake

TROMBÓ

Simon Johnson
Jonathan Hollick

TROMBÓ BAIX

Paul Milner

TUBA

Ben Thomson

TIMBAL

Nigel Thomas
Patrick King

PERCUSSIÓ

Neil Percy
David Jackson
Sam Walton
Tom Edwards
Paul Stoneman

ARPA

Bryn Lewis
Suzy Willison-Kawalec

CELESTA

Siwan Rhys

ADMINISTRACIÓ DE LSO

Dame Kathryn McDowell DBE DL,
Directora Executiva
Sue Mallet, *Directora de Planificació*
Mary Phillips, *Gerent de Gires*
Emily Rutherford, *Gerent de Personal*
Kenneth Chung, *Bibliotecari*
Al Goode, *Gerent d'Escenari i Transport*
Angelika Głód, *Gerent d'Escenari*
Seif O'Reilly, *Gerent d'Escenari*

London Symphony Orchestra

L'Orquestra Simfònica de Londres (LSO) va ser fundada el 1904 com una de les primeres orquestres creades pels seus músics. Des d'aleshores, generacions de notables talents han bastit la seva reputació de qualitat, ambició i compromís per compartir la música amb tothom. Ofereix uns setanta concerts a l'any com a orquestra resident al Barbican amb la seva família d'artistes: director titular, Sir Antonio Pappano; director emèrit, Sir Simon Rattle; principals directors convidats, Gianandrea Noseda i François-Xavier Roth; director llorejat, Michael Tilson Thomas; i artistes associats, Barbara Hannigan i André J. Thomas. L'LSO té importants residències artístiques a París, Tòquio i al Festival d'Ais de Provença, i una presència cada vegada més important a Australàsia.

Mitjançant LSO Discovery, el seu programa comunitari i d'aprenentatge, seixanta mil persones poden experimentar cada any el poder transformador de la música. Els músics de l'LSO desenvolupen aquest programa únic dirigint tallers, assessorant joves talents i visitant escoles, hospitals i espais comunitaris. Gran part d'aquest treball es du a terme a LSO St. Luke's, la seu de l'Orquestra a Old Street. El 2025, l'LSO obrirà les seves portes a més gent que mai, amb noves instal·lacions per fer-hi enregistraments d'última generació i espais dedicats a LSO Discovery.

El seu segell discogràfic, LSO Live, és líder entre les discogràfiques propietat d'orquestres. Ha perpetuat l'emoció d'una actuació en directe en un catàleg de més de dos-cents enregistraments molt ben acollits i ha arribat a milions de persones a través de serveis de *streaming* i emissions en línia. L'LSO ha estat prolífica en l'estudi de l'enregistrament orquestral des de la infància, i ha fet més enregistraments que cap altra orquestra —més de 2.500 projectes fins ara— en pel·lícules, videojocs i col·laboracions d'àudio a mida.

A través de música inspiradora, programes d'aprenentatge i innovacions digitals, el seu abast s'estén molt més enllà de la sala de concerts. I gràcies al suport generós de The City of London Corporation, Arts Council England, empreses patrocinadores, fideïcomisos, fundacions i donants particulars, l'LSO pot continuar compartint música extraordinària amb tantes persones com sigui possible a tot Londres i arreu del món.

Gustavo Dudamel

Director

Gustavo Dudamel s'ha compromès a crear un món millor a través de la música. La seva indestructible convicció que l'art té el poder d'inspirar i transformar vides ha impulsat la seva presència unificadora sobre i fora del podi de director, la seva dedicació a l'educació i a fer-la accessible a les comunitats desateses d'arreu

del món, i la seva missió d'ampliar l'impacte de la música clàssica a públics nous i cada vegada més grans. El seu ascens, des d'uns començaments modestos quan era un nen a Veneçuela fins a una carrera farcida d'èxits artístics i socials inigualable, són una prova fefaent que la cultura pot donar significat a la vida d'un individu i més harmonia al món sencer. Actualment és director musical i artístic de l'Orquestra Filharmònica de Los Angeles (LA Phil) i de l'Orquestra Simfònica Simón Bolívar de Veneçuela, i el 2026 serà el director musical i artístic de la Filharmònica de Nova York, continuant un llegat que inclou Gustav Mahler, Arturo Toscanini i Leonard Bernstein. Aquest 2025 celebrarà el cinquantè aniversari d'El Sistema, l'obra social i cultural del Govern de Veneçuela, per honorar el visionari programa educatiu de José Antonio Abreu, que va impactar cinc generacions, i reconèixer la importància vital de l'educació artística.

Dudamel, un dels pocs músics clàssics que han esdevingut un fenomen genuí de la cultura popular, ha treballat incansablement per assegurar que la música arribi a un públic cada vegada més ampli. Aquest 2025, ha fet història, juntament amb LA Phil, al Festival de Coachella com a primera orquestra. El 2024, va ser el primer músic clàssic destacat a la portada de *Billboard*. Va ser el primer artista clàssic a participar en l'espectacle de mig temps del Super Bowl i el director d'orquestra més jove de la història a dirigir el Concert de Cap d'Any de la Filharmònica de Viena. Ha actuat en esdeveniments mundials populars, des dels Academy Awards fins als Jocs Olímpics, i ha treballat amb grans icones de la música, com ara Billie Eilish, Christina Aguilera, Ricky Martin i Coldplay. Va dirigir la partitura de la nova adaptació de *West Side Story* de Steven Spielberg i, convidat personalment per John Williams, va dirigir els crèdits d'obertura i finals de *Star Wars: El despertar de la força*. El 2019, va ser honrat amb una estrella al passeig de la Fama de Hollywood. L'extensa discografia de Dudamel ha arribat a centenars de milions d'oients d'arreu del món i ha guanyat set premis Grammy i nou nominacions.

Dudamel és un defensor apassionat de l'educació musical i la integració social a través de l'art i comparteix la seva pròpia experiència transformadora en el programa El Sistema com a exemple que la música pot donar propòsit i sentit a una persona jove i ajudar-la a superar circumstàncies difícils. El 2007, Dudamel i la LA Phil van fundar la YOLA (Orquestra Juvenil de Los Angeles). El 2012, va crear la Fundació Dudamel —que copresideix amb la seva esposa, l'actriu i directora María Valverde—, amb l'objectiu d'ampliar «l'accés a la música i les arts oferint eines i oportunitats a la gent jove per donar forma als seus futurs creatius». La Fundació Dudamel organitza el programa Trobades, que aplega joves músics arreu del món, des d'Espanya fins al Hollywood Bowl, per promoure la unitat cultural i celebrar l'harmonia, la igualtat, la dignitat, la bellesa i el respecte a través de la música.

Marina Rebeka

Soprano

La soprano letona Marina Rebeka és una de les cantants d'òpera més rellevants del nostre temps, elogiada pel públic i la crítica pel seu bell timbre i la seva musicalitat i tècnica impecable.

Des de la seva destacada participació al Festival de Salzburg de 2009 juntament amb Riccardo Muti, que va impulsar la seva projecció internacional, ha esdevingut una convidada habitual als teatres d'òpera i sales de concert més prestigiosos del món, com ara el Metropolitan Opera i el Carnegie Hall (Nova York), el Teatro alla Scala (Milà), la Royal Opera House i el Covent Garden (Londres), l'Opéra de París, el Concertgebouw (Amsterdam), l'Òpera Estatal de Baviera (Múnic), l'Òpera Estatal de Viena i l'Òpera de Zúric. Ha col·laborat amb directors de renom com Riccardo Muti, Zubin Mehta, Antonio Pappano, Fabio Luisi, Yannick Nézet-Séguin, Daniele Gatti, Marco Armiliato, Michele Mariotti, Thomas Hengelbrock i Lorenzo Viotti.

Marina Rebeka va ser la primera artista resident de l'Orquestra de la Ràdio de Múnic i va ser nominada com a Millor Cantant Femenina de l'Any als International Classical Music Awards el 2020. A més, el 2016 va ser guardonada amb l'Ordre de les Tres Estrelles, la distinció més alta de la República de Letònia, en reconeixement dels seus èxits culturals.

És una convidada freqüent al Teatro alla Scala de Milà, on recentment ha interpretat Mimì a *La bohème*, el paper principal a *Thaïs*, Elena a *I vespri siciliani* i el rol titular de Médée de *Cherubini* en una nova producció de Damiano Michieletto. També ha tornat a la Royal Opera House, al Covent Garden i a l'Òpera Estatal de Baviera com a Leonora (*Il trovatore*) i al Festival de Salzburg com a Amelia en una nova producció de *Simon Boccanegra*. Ha interpretat el paper principal a *Anna Bolena* per a l'Òpera Nacional dels Països Baixos i ha debutat en el paper principal d'*Aida* en una nova producció de Calixto Bieito a l'Òpera Estatal de Berlín. Ha enregistrat per a diversos segells discogràfics, com ara Warner Classics, Deutsche Grammophon i BR Klassik, abans de fundar la seva pròpia discogràfica, Prima Classic, amb la qual ha editat enregistraments complets d'*Il pirata* i *La traviata*, així com cinc àlbums en solitari. Els seus enregistraments han rebut premis tan prestigiosos com l'ICMA Award al Millor Enregistrament d'Òpera de 2022 i el Diapason d'Or i el Diamant de la revista francesa *Opéra Magazine*, a més d'obtenir cinc estrelles a *BBC Music Magazine*.

La temporada 2024-2025 interpretarà Cio-Cio-San a *Madama Butterfly* per a l'Òpera Estatal de Viena i l'Òpera de Zúric, Isabel de Valois a *Don Carlos* per a l'Opéra National de París i el paper principal a *Norma* per a La Scala de Milà.

Notes al programa

La música és color i el color és vida

Els orígens i el trànsit per la vida de Richard Strauss (1864-1949) i Maurice Ravel (1873-1937) van ser molt diferents, tot i que han passat a la història de la música compartint una característica: ser dos grans orquestradors. Orquestrar és atorgar un nou color a les idees musicals a través de l'enorme paleta sonora dels instruments de l'orquestra. Cal imaginació, creativitat, mètode i un gran coneixement tècnic de registres i volums perquè les combinacions siguin efectives. És aconseguir posar en música la cèlebre frase del pintor Johannes Itten (1888-1967): «El color és vida, perquè un món sense color se'ns presenta com mort». De manera que podem afirmar que les quatre obres que conformen aquest programa, ordenades cronològicament entre 1888 i 1925, són plenes de color i, per tant, de vida.

El llenguatge musical de Richard Strauss va passar per totes les formes possibles de la seva època: el postromanticisme amb poemes simfònics com *Don Juan* (1888); l'avantguarda amb òperes com *Electra* (1909); el neoclassicisme amb *El cavaller de la rosa* (1911) o la música de propaganda amb la banda sonora dels Jocs Olímpics de Berlín de 1936. Pertanyent a una poderosa família de Baviera, va tenir una formació musical i humanística molt àmplia. Els qui el van tractar en les seves facetes de compositor i director d'orquestra el van descriure com un erudit de caràcter arrogant, amb una llibertat creativa desbordant i una gran habilitat per moure's en un context històric molt polaritzat i convuls. És considerat un autèntic referent en l'anomenada narrativa musical, ja que les seves obres no sols formen part de bandes sonores (inoblidable l'inici d'*Així parlà Zaratustra* a 2001: *Una odissea de l'espai*), sinó que els compositors d'aquest gènere el consideren fonamental per estudiar com es pot potenciar o completar musicalment el significat d'una imatge.

Strauss tenia vint-i-quatre anys quan va començar a escriure *Don Juan*. És el tercer dels seus onze poemes simfònics i està basat en l'obra homònima de Nikolaus Lenau (1802-1850). En aquest treball literari, Lenau no presenta Don Juan com un seductor sense remordiments, sinó com una persona turmentada per aquestes relacions nocives que va establert en cerca de la dona ideal.

En el moment en què componia aquesta obra, vivia una experiència personal que, segons ell mateix, el va ajudar a comprendre millor el personatge: independitzat de la rigidesa de la casa del seus pares, més lliure en el seu llenguatge compositiu i delectant-se en un amor apassionat amb una dona casada. Strauss va meditar molt la manera d'introduir dues novetats que han convertit Don Juan en un poema simfònic fonamental per entendre les noves tendències musicals del postromanticisme. La primera és que totes les melodies, tant les principals com les secundàries, tenen un objectiu narratiu. La segona és que no va escriure un programa per al públic amb un títol per a cadascun dels moments musicals. Va escriure un guió a la mateixa partitura perquè els intèrprets quedessin impregnats de les coses que li van passant a *Don Juan* i de l'atmosfera estètica amb què la música els retrata. Pretenia que el públic reconegués només a través de l'oïda musical les escenes següents: l'entrada vigorosa i altiva de Don Juan (obertura de l'orquestra); el moment en què queda encisat per l'aparició d'una bellesa (violins); el tema heroic de Don Juan (trompes) i l'inici del ball de màscares (primer juganer, després més dramàtic i melancòlic); el final, en què Don Juan s'adona que la victòria és inútil i es lliura a l'espasa del seu adversari (ambient fosc i hostil).

Maurice Ravel es considerava a si mateix un compositor d'evolució més que no pas un revolucionari. La seva música, igual que la seva personalitat, és una barreja de senzillesa, sofisticació, cerca de perfecció tècnica i sensible amb els trets de cultures i tradicions d'Orient i Occident descobertes a partir de l'Exposició Universal de París de 1889. Es va mantenir allunyat del llenguatge més rupturista de l'avantguarda i va continuar fent servir estructures musicals clares en les quals l'oïda musical s'orienta bé, malgrat se senti sorpresa per harmonies més dissonants i ritmes irregulars.

Tenia vint-i-vuit anys quan va escriure *Scheherezade* (1904), un cicle de tres cançons que porta el nom de la famosa narradora de *Les mil i una nits*. Els textos són tres poemes de Tristan Klingsor (1874-1966), que havia publicat un llibre amb aquest nom el 1903. L'elegància del color orquestral de Ravel en aquesta obra és una meravella.

«Asie» (Àsia) parla del somni de viatjar a aquest continent i veure països, objectes, paisatges i situacions. Per això moltes estrofes comencen amb la frase «je voudrais voir» —m'agradaria veure. Ravel reflecteix de diferents maneres tant el viatge, amb la secció de corda evocant el mar, com la sonoritat del lloc mitjançant escales i harmonies orientals. També la música esdevé més lluminosa —«voldria veure Pèrsia, i l'Índia»— o fosca —«voldria veure assassins rient del botxí que talla un coll innocent»— per descriure les imatges.

A «La flûte enchantée» (La flauta encantada) una esclava vetlla el son del seu amo. Escolta a la llunyania el so de la flauta que toca el seu estimat i explica que sent joia, tristesa i que nota la sensació d'un petó que vola cap a la seva galta. La música transmet perfectament l'ambient nocturn en què el personatge fa el monòleg, així com les seves sensacions antagòniques.

A «L'indifférent» (L'indiferent) el narrador se sent atret per un jove estranger que camina pel carrer. En descriu les qualitats físiques, la sensualitat i explica que el convida a entrar a casa seva, però hi passa de llarg amb indiferència. La música juga amb l'ambigüitat de l'harmonia i la indefinició de ritme i melodia per representar la situació.

Uns anys més tard, el 1908, va estrenar una de les seves orquestracions més genuïnes: *Rhapsodie espagnole* (*Rapsòdia espanyola*). Havia nascut com a obra per a dos pianos el 1895 amb l'havanera com a moviment únic i posteriorment la va ampliar amb tres moviments més i en va fer una orquestració a través de la qual podem escoltar dos trets del Ravel de la primera de segle: la influència del moviment impressionista en la manera de combinar els instruments de l'orquestra i l'harmonia menys previsible, i la de la música folklòrica espanyola en l'elecció de ritmes i girs melòdics. El resultat és aquesta suite de quatre moviments plena d'imaginació, l'atractiva sonoritat de la qual Manuel de Falla va resumir en una sola frase: «Sorprèn pel seu caràcter espanyol». S'inicia amb «Prélude à la nuit» (Preludi a la nit), que a través d'un motiu descendent de quatre notes i una sonoritat apagada transmet una fascinant sensació de misteri. A «Malagueña» evoca de forma estilitzada el caràcter d'aquest cant i dansa flamenca que procedeix dels fandangos. Amb el característic ritme d'una havanera, el moviment originari d'aquesta obra explora les possibilitats tímbriques de l'orquestra per aconseguir una enorme sensualitat. Acaba amb «Feria», un moviment dividit en tres parts: la primera i la tercera són impetuoses i transmeten la gatzara pròpia de les festes; la central és més tranquil·la i dibuixa una certa nostàlgia. A més, a «Feria» utilitza el motiu descendent de l'inici de l'obra, amb la qual cosa aconseguix una interessant coherència estructural.

La darrera composició del programa és la suite sobre l'òpera *El cavaller de la rosa* (1911), que Artur Rodzinski (1892-1958) va realitzar amb autorització de Richard Strauss el 1925, extraient fragments de l'òpera. La gran llibertat creativa de Strauss li va permetre de passar d'una òpera tan expressionista com *Electra* (1909) a una de tan neoclàssica com *El cavaller de la rosa* en poc temps i amb el mateix llibretista, Hugo von Hofmannsthal (1874-1929). Es tracta d'una comèdia d'intrigues amoroses a l'estil de *Les noces de Fígaro* de Mozart, però amb una

l·liçó de dignitat a través d'un dels protagonistes. La Mariscala, una dona madura que s'entreté amb un jove amant per suportar la infelicitat del seu matrimoni, renuncia amb honor a aquesta relació. Octavian s'ha enamorat d'una adolescent compromesa amb un baró groller i la reacció de la Mariscala està exempta de dramatisme. Reflexiona sobre la vida, la vellesa i decideix ajudar la parella, encara que ella es quedi sola. La suite no està separada en números, sinó que els cinc moments clau s'entrellacen. Això dificulta comprendre'n l'argument, malgrat que el canvi de caràcter ens en permet percebre bona part: a l'inici, l'alegria d'Octavian i la Mariscala al seu dormitori; el lliurament de la rosa de plata i l'amor a primera vista d'Octavian i Sophia amb el so de la celesta; el vals del baró Ochs i la mariscala descobrint les males intencions d'aquest; el somni dels enamorats fet realitat i el darrer vals de fi de festa.

Un punt final feliç per a un programa que celebra, a través de Ravel i Strauss, el color del so orquestral.

Sofía Martínez Villar

Egass
barcelona

Joies amb essència

www.egassbarcelona.com

Handmade

© [egassbarcelona](https://www.instagram.com/egassbarcelona)

CUINA OBERTA tots els dies de 13h a 00h

RESTAURANT OFICIAL DEL
BCN CLÀSSICS

VINE A SOPAR AMB LA TEVA ENTRADA DEL

CONCERT I ET CONVIDEM A UNA COPA DE CAVA

Passeig Isabel II, 14
08003 Barcelona

@7Portes

www.7portes.com

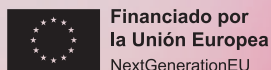
reserves@7portes.com
Tif. 93 319 30 33

Cicle BCN Clàssics 24/25

Organitzen:

Amb el suport de:

Col·laboren:

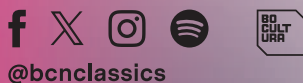
Mitjans oficials:

Troba'ns a:

Enamorats, 35
08013 Barcelona

www.bcnclassics.cat
contacte@bcnclassics.cat
93 342 61 75

GAUDIM LA MÚSICA EN SILENCI

MOLTES GRÀCIES!

